

24
Q. F. F. Q. S.
SPECIMEN ACADEMICUM,
DE
ÆTERNITATE
POENARUM
CUM ATTRIBUTIS DIVINIS
NON
PUGNANTE,

QUOD,
*Permittente Amplissimo Senatu Philosoph.
in Regia Academia Aboënsi,*
PRÆSIDE
MAXIME REVERENDO atq; AMPLISSIMO VIRO,
DN. MAG. CAROLO
MESTERTON,

Log. & Metaph. PROFESS. Reg. & Ord.
Publicæ bonorum censura subiicit
EPHRAIM HOECKERT, Joh. Fil.
NEOSTADIO - FINLANDUS.

In Auditorio Maximo, Die I. Aprilis, MDCCCLII.

H. A. S.

ABOÆ, impressit DIRECT. & Typogr. Reg. Magn. Duc.
Finland. JACOB. MERCKELL.

VIRO plurimum Reverendo atque Praclarissimo,

D^N. JOHANNI HOECKERT,

FASTORI Ecclesiae quæ Christo Neostadii colligitur
meritissimo vigilantissimo,

PARENTI OPTIMO,

Sincero affectu nunquam non colendo.

UT munus hocce levius, Tibi Parens charissime, pra-
aliis, offeram, suadent, quæ in me omni tempore contuli-
si beneficia Paterna b. e. summa. Tot tantisque Tuis au-
ctus donis, merito doleam, quia non habeo, quæ in vicem illo-
rum Tibi rependam, aut digna gratitudinis loco sistam. In-
terim spero, munus hocce chartaceum, devotum meum ani-
mum interpretatum iri, donec gratius invenero. Accipe illud,
accipe inquam fronte serena, manu benevola, ut studiorum
meorum Academicorum primitias, quæ gratissima mens, affe-
ctu inexplicabili offert. DEUS Te in longam conservet ætatem
salvum & incolumem, quo gaudeant anni mei, & exultent stu-
dia, ita ut tandem maturitate, suavem, in DEI gloriam,
Tibi monstrare queant factum. Sic vovere non desistam, do-
nec hæc tellus me hospitum alit. Permansurus ad cineres

TUUS

obedientissimus Filius,
EPHRAIM HOECKERT.

Nobilissimo atque Amplissimo VIRO,

D^N. THURE HAGERT,

PROCONSULI Neostadii spectatissimo, æquissimo,

FAUTORI CERTISSIMO.

Cum ita tulerit studiorum meorum & ætatis ratio, ut specimine aliquo publico, vires ingenii non tantum experiar ipse, sed & aliis qui rerum mearum commendatione tanguntur, eam ostensum; materiam hanc de æternitate pœnarum cum attributis DEI non pugante, haud temere nec inconsiderate, ingenii Tui scrutinio submittere Nomineq; Tuo ornare constitui. Non saltem in devotionis mee tesseram, quam tenor debiti mei, pro favore quo me semper amplexus es, mihi injunxit; sed etiam ut dissertatio hac nomine Tuo insignita sese impensius Lectori commendaret, hoc factum esse credas. Imo spem mihi facio indubiam, dum hasce primitias Tibi consecro, me etiam per favorem Tuum benigne promotum iri. Accipe itaq; munusculum hoc quamvis leve. Fatendum sane est, hoc exercitium, non ea quidem curiositate, qua ejusmodi maximi ponderis argumentum tradi merito debet, a me literis esse consignatum; hoc enim commendandum existimo iis, quos prolixius usus, rerum præterea variarum exacta cognitio fecit disertos, sed brevitate simplici & cum tenui mei ingenii facultate conveniente. Tu autem ea quæ in summa hac festinatione in chartam conjecta sunt, boni consule, pro soluta Tua humanitate Tibi persuadens, imbecillitatem ingenii & imperfectum laborem, non lacerandum sed excusandum esse. Quod si feceris, non est quod plus solenni votorum formula poscam. DEus Opt. M. valetudinem Tuam in Nestoris annos sartam tectamq; conservet! Quod debita devotione sentiendo adhuc copiosius quam loquendo exoptat,

NOMINIS TUI

cultor humillimus,

EPHRAIM HOECKERT.

D^N. HENRICO SONCK,
 CONSILIARIIS Civitatis

VIRO Spectatissimo atque Adcuratissimo,

D^N. ABRAH. SONCK,
 Tabularii quod Raumoæ est INSPECTORI
 Perindustrio.

VObis Patru ac Benefactores æternum colen-
 pera mea qualitercunque elaboratum vultus
 ster in me singularis eundem sibi vendicat.
 Et me, ut in præsentem usque diem laudabili-
 volentia Vestræ aura prosequi haud dedignamini.
 nunquam intermittit

NOMINUM

RIS,

& Spectatissimis

JOHANNI NORMEN,

Raumoënsis æquisfimis.

VIRO Prudentissimo atq; Maxime Industrio,

D^N. JOHANNI RAHGO,

MERCATORI Raumoënsium

Adcuratissimo,

di, hunc laborem sacratum volui, non quod o-
Vestros subire, dignum censeam: sed favor Ve-
Accipite ideo benigne, hoc quicquid sit muneris,
ter servavistis, etiam in posterum, ejusdem bene-
Pro Vestra salute devotissima fundere suspiria

VESTRORUM,

servantissimus,
HOECKERT.

HANDELSMÄNNERNE i Nyftad,
Ähreborne och Högwälsachtade HERRAR,

**ANDREAS RIWELL,
ANDERS PETTEX,
GEORG YLÉN,
HENRIC
DONCKELBERG,**

Kramhandlare therfammaftädes.

Och

H^{ERR} HENRIC RIWELL,

Samtelige mine Herrar Wälgynnare.

EDra wälgjerningar, mine Herrar, emot min k. Faders hus,
hafwa warit många, och ej litet banat vägen til min-up-
komst. Skulle nu alt detta af mig förtigas; då kunde jag
med rätta anses för en otacksam, och all wälgjerning owärdig. At
derföre undwika alt detta, och tillika betygamin rena och ofärgade
högachtning för Eder, har jag tagit mig friheten, at åt Eder upoffra
denna magra dicht. Om J nu, gunstigt uptagen henne, icke som
någon wedergällning för åtnjuten godhet, utan som et prof af et
tacksamt sinne; skal jag anse det som en försäkran af Eder Gunst
emot mig framdeles. Emedlertid skola mine suckningar altid gå
derpå ut, at den Högste måtte uppehålla Eder wid en beständig
hälsa, wälsigna Edert företagande, och således göra Eder
falla i tiden och i ewigheten.

Mine HERRARS

ödmiukhör samme tjenare,
EPHRAIM HOECKERT.

YESU FAUENTE!

PRÆFATIO.

Quidam eorum qui urgent cessationem peccatorum, inter alia statuunt Iustitiam punitivam non dari in DEO, omneque illud quod alias poenae nomine venit, sive malum illud triste ad dolores peccatoribus perferendos nonnisi ceu remedia sive medicamenta considerant, quibus DEus ceu mediis utitur ad hominem a peccati morbo sanandum iterumque felicem ac beatum reddendum. Prolixum nimis foret omnes absurditates, quibus thesin suam corroborare nituntur, in medium proferre. Hanc vero doctrinam absque salutis detrimento affirmari & credi non posse, tollit etenim, ut cetera taceam.

ceam, satisfactionis Christi & necessitatem & veritatem, nemo non videt. Habent quidem Hypotheses hujus Fautores quod regerunt; sed hoc, utpote ab instituto alienum, ut percontemur, non stat animus. Cum tamen dogma illud, de cessatione poenarum ita sit comparatum, ut hodie adhuc haud parvus illorum extet numerus qui illi favent; Hinc institutum nostrum fuit, ut in presentibus pagellis, pro ingenii modulo ostendamus Justitiam punitivam non solum DEO competere, verum etiam, poenam, ut in æternum maneat, cum attributis Divinis minime pugnare. Idque methodo qua fieri potuit facillima. Tuum est, Cand. L. ea quæ scripta sunt de nobilissima hac materia, benevole in bonam partem accipere. Laboravi quidem ut omnia optime illustrarentur, sed si alicubi eo usque angustum meum ingenium non potuit asurgere, ut subtilitas argumenti postular, excusatum me habebis, cum temporis brevitates non permiserit mihi diu de hac materie meditari.

§. I.

Pœna qua DEUS homines afficit, imprimis consistit in negatione & privatione bonitatis suæ.

Hinc liquet a parte DEI positivo actu non opus esse quo malignos excruciet; unde non e re est ut affligat agendo, sed sufficit, ut non continuat bonitatem suam, in cuius absentia, omne malum comprehenditur.

Quando dicimus pœnam esse meram privationem, propterea *pœnam sensus* minime negamus, nam illam ex *pœna damni* necessario oriri, constat. Pœna etenim ita comparata esse debet ut Iudice digna sit h. e. ut magnitudo ejus ex ipsa Iudicis natura fluat, quæ *pœna damni* vocari solevit.

Quomodo pœna *damni* pœnam *sensus* pariat, paucis ostendere lubet: quo major & quo melior ille est in cuius indignationem incurrimus, eo majorem sentimus nos fecisse jacturam, quod favorem ejus amisimus ejusque indignationem accersiverimus; sic, novimus nos destitutos esse omni bono, adeoque stultorum nos maximos esse, eo ipso quod nobis conficii simus nos DEUM fontem omnis boni neglexisse. Talia cogitare non possumus, quin nobis ut mala obversentur, quæ in *pœnam* præcipue *damni* degenerant. Augebitur autem pœna hæc, si consideremus: nos propria culpa ex omni fruitione tam amabilis Creatoris excidisse; DEUM fontem omnis lucis & vitæ non recte cognoscere neque amare, ipsissimam esse mortem; conscientiam mortis hujus esse longe molestissimam & quæ alia. Si cogitationes tales intenduntur & multiplicantur absque cessatione, quantam ægrimoniam, sui indignationem atque horrorem, inde enascentem pudorem atque dolorem creent, dici vix potest. Et hoc modo *pœna damni* & *sensus* conjunctæ sunt. “Celeb. Stapferus in Theol. Polem. Part. I. cap. III. §. 590. nexum hunc explicaturus exemplo rem illustrat: “ Si, inquit vir acutissimus, Sol nobis auferretur, ut neque

neque ejus luce neque calore amplius frui possemus, quanta miseria inde nasceretur, quanta quarimonie, tenebrae, sensus frigoris, terror maximus & alia, si nulla amplius affulgeret spes nos porro grato ipsius calore atque luce fruituros esse; esset ergo merus actus negativus & privatio; atque tamen maxima mala, imo sensus magna miseria hancce privationem comitarentur.

§ II.

Quoniam Malum morale sit verum Malum, malum vero respectu nostri id dicitur, quod statum nostrum imperfectiorem reddit; intelligitur, *Malum morale* per naturam suam statum nostrum reddere imperfectiorem. Ut posito *Malo morali*, ponatur status nostri imperfectio. Cum ergo hæc status nostri imperfectio appelletur *Malum Physicum*; apparet *Malum Physicum* cum *morali* naturaliter connexum esse. Et quum *Malum Physicum* quatenus consideratur ut naturalis effectus Mali morales dicatur *Pœna*; intelligitur, *Pœnam* cum *malo Morali* naturaliter conjunctam esse.

Ratio, cur homines patrato *Malo morali*, non statim in omni sua intentione *Pœnam* sentiant, est; quia ejusmodi tristes repræsentationes Voluptatibus carnalibus, quibus immersi sunt, adhuc suffocantur; quia nondum omnis evadendi spes evanuit; aut quia peccator in corde suo dicit, non esse DEum mali execratorem; aut aliis cogitationibus vanis sibi blanditur. Audiamus Celeb. J. G. Reinbeckium qui hanc in rem præclare: *Quod hoc in mundo homines impii*, inquit, as-

num statim non sentiant, hoc quidem inde est, quod adhuc hoc in mundo certa habent objecta, in qua vagum ipsorum desiderium ferri, & in quibus aliquo modo acquiescere possunt, &c. vid. Ejusd. Tractat. de redempt. per lytron Part. I. §. 84.

§. III.

Justitia punitiva dicitur, qua poenæ decernuntur & irrogantur male facientibus.

§. IV.

Justitia punitiva tam naturalis DEO est ac ipsa sapientia. Demonstratur.

Nexum rerum sapientia divina constitutum esse, notum est. Datur nexus naturalis inter peccatum & poenam (§. 2.) Cum vero nexus rerum a Sapientia Divina pendeat, vi cujus effectū naturali, unum sit propter alterum, & ex antecedentibus consequentia ponuntur; E. etiam nexus ille, quo effectū naturali Poena ex Peccato sequitur, per Sapientiam Divinam factus est. Actio illa, qua DEus vult, ut poena sequatur peccatum vocatur Justitia punitiva (§. 3.) Hinc irrogatio Poenæ per Sapientiam Divinam decernitur; patet ergo, Justitiam punitivam DEO tam naturalem esse ac ipsam sapientiam.

§. V.

Justitia punitiva est attributum DEI. Demonstr.

Voluntas DEI est perfectissima & appetit optimum. Unde eadem semper averfatur omne malum. Quicquid autem DEus averfatur, illud non potest amare. Absentia amoris, cessationem exercitii bonitatis requirit; in qua poena consistit (§. 1.) Hinc DEus propter voluntatem suam non potest non omne malum odio habere h. e. punire. Decretum de poena malefacientii irroganda, vocatur Justitia punitiva (§. 3.) patet Justitiam punitivam ex voluntate DEI, quatenus perfectissima, non posse
separa-

separari, adeoque ac voluntas perfectissima ab Essentia DEI minime sejungi. Attributorum nomine veniunt, quæ in Essentia rationem suff. habent, vel ab eadem separari nequeunt. At Justitia punitiva ita (per demonstr.) Ergo Justitia punitiva est attributum divinum.

§. VI.

Per summam DEI perfectionem nihil aliud intelligimus, quam omnem Divinitatis plenitudinem, quæ in complexu omnium attributorum consistit.

§. VII.

DEus quicquid facit, idem refert ad omnia sua attributa. Dem.

DEus vult & facit quod tum in se, tum in relatione ad se ipsum, optimum est. DEus est Ens sibi sufficientissimum. Hinc, respectu ejus nihil potest dici bonum, nisi quatenus perfectionis ejus signum est. Perfectio DEI consistit in complexu attributorum (§. 6.) sequitur DEum in omnibus suis Negotiis respicere omnia sua attributa, vel quod perinde est, negotia referre ad omnia attributa.

§. VIII.

Tempus benefaciendi non est futurum sed præsens seculum. Demonstr.

Si futurum seculum seu post discessum e hac vita tandem esset tempus felicitatem promovendi bene agendo; DEus sine ratione aliquid faceret, adeoque frustra hominem hunc in mundum posuisset. Quod cum sit absurdum; patet, tempus benefaciendi non esse futurum sed præsens seculum.

§. IX.

§. IX.

Captivi infernales in æternum peccant. Dem.

Tempus, quod occasionem illis præbuit felicitatem suam quærendi, jam elapsum esse, haud ignorant. Hinc nullum illis amplius superest motivum, voluntatem eorum ad beneficiendum determinans. Homo autem nihil facere potest sine motivis, patet, captivos infernales non posse facere quod bonum esset, in aprico ergo positum est, eos male facere h. e. peccare. Et quoniam in æternum in inferno maneat, sequitur eos in æternum peccare.

§. X.

Hæc nunc præmissis ad ipsam veritatis huius demonstrationem nos accingimus; cum autem temporis & loci angustia nos, omnia quibus veritas hæc stabiliri potest percurrere, prohibeat; paucis tantummodo argumenta ista, quibus hypothesin suam tueri satagunt adversarii, refutando percurrere lubet. Et quoniam Theleos suæ demonstrationem petunt a bonitate Divina; inde merito ordiamur.

§. XI.

Justitia punitiva Bonitati Divinæ non repugnat. Dem.

DEus nihil facere potest nisi respectu habitō omnium suorum attributorum (§. 7.) unde nihil facere potest quod cum aliquo attributorum consistere nequit. Justitia punitiva est attributum DEI (§. 5.) hinc nihil facere potest quod Justitiæ punitivæ contrariatur. Quoniam vero DEus per Justitiam puniti-

vam irrogat poenam male facientibus (§. 3.) irrogatio poenæ bonitati DEI conformis : alias per unum attributum aliquid faceret quod alteri repugnat quod absurdum.

Quod æternitatem poenarum cum bonitate divina &c. non pugnantem, attinet, infra speciali propositione illud evictum dabimus.

§. XII.

Justitia consistit in studio suum cuique tribuendi.

Apparet itaque Justitiam DEI non ita concipiendam esse, ac si DEUS maximo rigore ac severitate nobiscum ageret ; sed hanc Divinam perfectionem nonnisi ipsam ejus bonitatem sapientia temperatam esse ; adeoque in summa æquitate consistere.

§. XIII.

Irrogatio poenarum malignis, cum Justitia DEI non pugnat. Demonstr.

Per Justitiam suam DEUS cuique suum tribuit. (§. 12.) Hinc summa quæ in DEO est Justitia requirit, ut iis summam suam Bonitatem non exhibeat, qui non modo eam non cupiunt, sed & contemnunt & aspernantur, in quo etiam poena consistit. (§. 1.)

§. XIV.

Ut peccatores poenas luant, cum Misericordia DEI convenit. Demonstr.

Perfectio Metaphysica consistit in consensu plurium a se invicem distinctarum in uno. Attributa DEI, quatenus est Ens perfectissimum, pulcherrime conspirant ; hinc quod uni convenit non contrariatur alteri. Bonitati (§. 11.) Justitia (§. 13.) non repugnat ut poena peccatum sequatur. Ergo nec Misericordiæ Divinæ.

§. XV.

§. XV.

Per Divinum amorem intelligitur, aut aliquid absolute ac Essentiale in DEO, quatenus DEUS semetipsum, sive omnes suas perfectiones amat; aut intelligitur aliquid relativum ad Creaturas: hoc autem sensu amor DEI nihil aliud est quam ipsius Bonitas, quatenus illam cum creaturis communicat.

§. XVI.

Neque Amori DEI adversatur, ut pertinaces peccatores poenas subeant. Dem.

Amor DEI erga Creaturas nihil aliud est quam ejus Bonitas (§. 15.) unde ad ea hic recurrendum, quibus poenarum irrogationem cum bonitate DEI non pugnare ostendimus (§. 11.)

Non inconconsultum duximus hæc uberius demonstrare.

Amor DEI proprie nonnisi in ipsam DEum fertur, ipse enim non appetere potest nisi perfectissimum, ut adeo proprie nonnisi semetipsum amet. Unde DEUS, omnes in perpetuum suos olores & in perfectiones ipsius injurios manentes, in æternum amare non potest, sed necessario omnem eis amorem ac bonitatem denegare, in quo summa poena consistit. (§. 1.)

§. XVII.

Ut peccatores poenas sustineant, non impedit Sanctitas Divina. Dem.

Per sanctitatem suam DEUS amat omne perfectum, omnemque odit imperfectionem. Bonum dicitur, quatenus habet perfectionem, malum autem quatenus imperfectione laborat. Peccatum est malum; Ergo etiam involvit imperfectionem, (DEUS per sanctitatem suam nullam amat imperfectionem per demonstrata) sequitur, DEum propter sanctitatem suam, homini, propter

propter peccata omnem subtrahere amorem ac bonitatem, adeoque eum punire. (§. 1.)

§. XVIII.

Ut peccatores puniantur, cum Sapientia DEI conspirat. Demonstr.

Justitia punitiva DEO tam naturalis est ac ipsa sapientia; (§. 4.) unde per sapientiam suam summam DEUS non potest non punire peccatum. Ergo Poena qua peccata puniuntur non potest cum Sapientia DEI pugnare.

§. XIX.

Complexus attributorum Divinorum, quatenus a Creatura rationali cognoscitur dicitur Gloria DEI. Unde Gloriam suam manifestare dicitur DEUS, quatenus attributa sua hominibus revelat.

§. XX.

Ut poenam ferant male facientes, cum Gloria DEI congruit. Demonstr.

Etenim nec Bonitati (§. 11.), nec Justitiæ (§. 13.), nec Misericordiæ (§. 14.) nec Amori (§. 16.) nec Sanctitati (§. 17.) neque Sapientiæ Divinæ (§. 18.) adversatur Justitia punitiva. Hæc autem omnia simul sumpta constituunt Gloriam DEI (§. 19.) Hinc neque Gloriæ DEI contradicit, ut peccatores poenas luant.

§. XXI.

Cum sic breviter in antecedentibus evicerimus Justitiam punitivam cum attributis Divinis non pugnare; ordinis & instituti ratio videtur postulare, ut, aternitatem poenarum iisdem non adversari, paucis ostendamus.

§. XXII.

§. XXII.

DEus salva sua iustitia five æquitate peccata in æternum punir. Dem.

Etenim peccatores in æternum peccant, (§.9.) unde iustum & æquum est, ut etiam in æternum puniantur.

§. XXIII.

Non desunt qui existimant peccatores in æternum non peccare; adeoque urgent DEum æquitatem suam lædere æternitate pœnarum, quatenus inter peccata brevi temporis spatio imo momento temporis commissa, & æternam eorum pœnam, nullum plane proportionem videre nequeunt. Sed illis respondemus: Si concedere nolunt, peccatores in æternum peccare, sciant, omnia peccata licet minima & in punctulo temporis commissa, tendere ad læsionem summæ & infinitæ quæ penes DEum est Majestatis; unde peccati gravitas æstimatur non ex sceleris duratione, sed ex personæ, contra quam committitur, dignitate. Celeb. Stapferus nodum hunc similitudine quadam pulchre solvit: "Quis nescit, inquit, in foro etiam humano" proportionem pœnæ neutiquam a sceleris duratione "desumi, siquidem crimen unico momento patratum" per omnes vitæ dies luendum sit, qui unicum læsæ "Majestatis crimen commisit, aut dirissimo mortis genere interficitur, aut per totam suam vitam ex regno" illo exul fit, aut ad omnes vitæ dies carceri includitur. "Quidni, pergit vir acutissimus, etiam DEus salva sua" summa æquitate, eos, qui in Civitate sua sunt rebel-
les,

“les, per omnes vitæ eorum dies, h. e. in omnem æternitatem ex civitate sua ejicere posset.

§. XXIV.

Æternitas pœnarum nulli attributorum Divinorum contradicit. Dem.

DEus in omnibus suis negotiis respicit omnia sua attributa (§. 8.) h. e. nihil facit quod cum aliquo attributorum pugnet. Unde, in peccatis in æternum puniendis, nihil facit, quod cum aliquo attributorum consistere non potest, ac cum Justitia DEI non pugnat, irrogatio Pœnæ (§. 22.) Sequitur, decretum DEI de peccatis in æternum puniendis cum omnibus attributis divinis convenire.

§. XXV.

Æternitas pœnarum neque cum Gloria DEI pugnat. Demonstr.

Etenim nulli attributorum contradicit (§. 24.) quæ omnia simul sumta constituunt Gloriam DEI (§. 19.) apparet, æternitatem pœnarum cum Gloria DEI non pugnare.

§. XXVI.

Hic jam operi huic finis imponendus. Materię sublimitas quidem nos, in tam ardua re pertractanda, juberet esse prolixiores; sed curta nostra suppellex & rerum necessariorum inopia, qua premimur, plura persequi prohibet. Si in hac dissertatione, sæpissime humani quid passus sum, cogites B. L. talem me esse, qui facilius aliorum quam propriis ignoscam erroribus.

SOLI DEO GLORIA.